

Familien Fodstads historie

Anne Lise og Aage Fodstad bodde på Tongjordet fra 1949, først i Lundsgate, senere i Hammerstadsgate. Aage hadde ingeniørutdannelse og drev sammen med Håkon Løkken en rørleggerforretning som hadde tilhold i Tordenskjoldgate. Utdannelsen hadde Aage tatt i Tyskland hvor han traff Anne Liese Frick som han senere giftet seg med.

Neustrelitz i Mecklenburg

Annliese Frick (1923-2011)

Hun fornorsket fornavnet sitt fra Anneliese til Anne Lise etter at hun kom til Norge. Hun ble født i landsbyen Moitin i Mecklenburg i Nord-Tyskland som datter av **Frida** og **Hermann Frick**. Hermann var veteran fra 1. verdenskrig og arbeidet i postvesenet. Han hadde deltatt i slaget ved Verdun. Dette slaget varte i 10 måneder i 1916 og kostet 730 000 soldater livet. Hermann kom hjem fra krigen uten fysiske skader, men minnene om grusomhetene han opplevde forfulgte ham resten av livet. Han og Frida tok klar avstand fra nazismen og minnene ble ekstra påtrengende da en ny krig brøt ut i 1939. I 1942 valgte han å ta sitt eget liv.

Frida og Hermann Frick

I 1945, under sluttkampene i andre verdenskrig, gikk det hardt ut over det historiske sentrum i Strelitz. Rådhuset og den barokke kirken Sainte-Marie ble ødelagt og mange andre historiske monumenter alvorlig skadet. Etter krigen ble Mecklenburg og Strelitz innlemmet i Øst-Tyskland.

Frida og Hermann Frich med datteren Anneliese

Anneliese Fricks bror, Hans Joachim, ble født i 1943, noen måneder etter farens død. Hans Joachim døde i 2001, 58 år gammel. Som ung mann tjenestegjorde han i forsvaret til DDR.

Frida og Hermann Frick

Frida og Hermann Frick hadde i 1933 flyttet til Neustrelitz. I mars 1943, noen måneder etter Hermanns død, fødte Frida en sønn som hun døpte Hans Joachim. Hun tok med seg den nyfødte sønnen og flyttet til landsbyen Kirch Mulsow hvor hun livnærte seg med å sy for andre. Som voksen arbeidet Hans Joachim ved jernbanen. Han giftet seg med Birgit og de fikk datteren Mandy. Hun giftet seg og bærer nå etternavnet Klingbeil. Hans Joachim ble heller ingen gammel mann idet han døde i 2001, bare 58 år gammel.

Aagot Fodstad, f. Nøklebye og Olaf Fodstad

Aage Olaf Fodstad (1916-1976)

Aage vokste opp på garden Rognstad vestre på Østre Toten som sønn av **Aagot Nøkleby (1883-1966)** og **Olaf Fodstad (1878-1962)**. Han hadde søsknene Jens, f. 1905, Ole, f. 1906 (døde som spebarn), Oddvar, f. 1907, Inger, f. 1908, Marit, f. 1911 og Randi, f. 1915.

Slåttonn på Rognstad 1908. Bilde: Digitalt museum

Den tekniske skolen i Strelitz hvor Aage Fodstad tok ingeniørutdannelse

Aage Fodstad som ingeniørstudent

Anne Liese og Aage Fodstad i Strelitz

Foreldrene på Rognstad ønsket å gi alle barna utdannelse, bortsett fra yngstemann, Aage. De mente at han burde ofre seg og gå som gardsarbeider for broren Jens som tok over Rognstad. Aage hadde allikevel gått gymnaset og tatt eksamen artium i 1935. Han likte ikke foreldrenes forslag og insisterte på å få høyere utdannelse. Utferdstrang og interessen for tekniske fag gjorde at han i 1937 reiste til Tyskland for å ta ingeniørutdannelse ved Strelitz Ingenieurschule für Bauwesen.

Anneliese og Aages bryllup i 1942. Hennes foreldre sitter på hver sin side av brudeparet. Damen i første rekke til høyre er Ellie, Annelieses kusine som flyttet til besteforeldrene da begge hennes foreldre døde.

Skolen lå i Strelitz i nærheten av stedet familien Frick nylig hadde flyttet. Hun har selv fortalt at hun oppdaget den kjekke ingeniørstudenten og søkte nærmere bekjentskap. Aage hadde ikke enset jenta som han antok måtte være alt for ung for ham. Anneliese hadde pønsket ut en slu plan og da hun «tilfeldigvis» så ham på gata lot hun som hun falt og skadet seg. Den

Anne Lise på første besøk hos svigerforeldrene på Rognstad

ridderlige nordmannen ilte til for å hjelpe, og det var visstnok alt som skulle til. De ble et par i 1939 og giftet seg i april 1942. Før krigen var alt som smakte av Tyskland og tyskere lite populært på Rognstad. Aage hadde derfor blitt advart mot å komme hjem med en tysk kjæreste, eller enda verre, tysk kone. Men kjærligheten mellom de to var for sterk til at Aage kunne bry seg om dette.

Etter endt utdannelse fikk Aage ansettelse i et rørleggerfirma i Berlin. Reiseavstanden på 10 mil gjorde at ingeniøren måtte ukependle, og han hadde losji i et hybelbygg. Da Hitlers krig begynte å gå dårlig tiltok de alliertes bombing av tyske byer. Dette inkluderte også i høyeste grad Berlin, og hybelhuset ble rammet av bombene. Aage slapp unna uten fysiske skader, men det ble slutt på ukependlingen. Det ble til at han bodde sammen med Anneliese og moren i Neustrelitz og reiste til og fra Berlin daglig. Usikkerheten ble imidlertid ikke til holde ut og det unge ekteparet bestemte seg for å reise til Norge.

Det var ikke enkelt å få tillatelse idet Aage var ønsket som arbeidskraft i Berlin. Det tok derfor et helt år før de kunne legge ut på reisen til hans hjemland. Dette var ikke farefritt fordi alle kommunikasjonsårer var potensielle bombemål. I 1944 var heller ikke Østersjøen sikker for skip som kom fra Tyskland, men de kom seg trygt i land i Sverige. Frida

Anne Lise og Aage på Rognstad med Astrid og Siri

med lille Hans Joachim som de reiste fra i Neustrelitz hadde det verre. Ettersom de sovjetrussiske troppene rykket vestover kom ryktene om brutaliteten og overgrepene som rammet tysk sivilbefolkning. Dette skjedde med Stalins uttrykte velsignelse som hevn for nazityskernes framferd mot russerne. Frida måtte sammen med Hans Joachim i de kritiske dagene vinteren 1945 rømme til skogs hvor hun klarte å holde seg skjult i tre døgn.

Anneliese fornorsket navnet sitt til Anne Lise og hun og Aage fikk leid seg bolig på Vennevold på Skreia. Aage hadde til å begynne med ansettelse hos en lokal rørlegger. Han ønsket imidlertid å drive egen virksomhet og slo seg rett etter krigen

Toten rørleggerforretning
 Aage Fodstad — Håkon Løkken
 Utfører all slags varme- og sanitæranlegg
 Telefon 264

Aage Fodstad og Håkon Løkken etablerte rørleggerfirma med forretningsadresse på Skreia. Samhold 24. august 1946

sammen med gjøvikmannen Håkon Løkken som var rørleggermester. De kalte virksomheten Toten Rørleggerforretning som hadde forretningsadresse på Skreia. På grunn av at hovedtyngden av oppdragene var å finne i Gjøvik-området valgte familien Fodstad å flytte til Gjøvik i 1949. De leide seg husrom hos Breiskallbakken i Lundsgate 27 og flyttet inn i 2. etasje med døtrene Astrid, f. 1946 og Siri, f. 1948. Senere satset de på selveid bolig og kjøpte i 1953 tomt i Hammerstadsgate 16 sammen med tre medinteressenter. Her satte de i gang bygging av en firemannsbolig som skulle stå ferdig til påske 1954. De gledet seg til å komme i eget hus, men planene ble forpurret av at en brann oppsto 21. februar. Skadene var store og den søndre enden hvor familiene Fodstad og Ditlefsen hadde skulle bo ble hardest rammet. Leilighetene måtte bygges opp på nytt og det ble et nytt år før de kunne flytte inn.

Aage Fodstad og Håkon Løkken hadde forandret firmanavnet til Fodstad &

Familien Fodstad leide husrom hos Breiskallbakken i Lundsgate 27 de første fem årene på Gjøvik.

Astrid på Nybrua sammen med mor

Aage Fodstad og Finn Ditlefsen bygde i Hammerstadsgate 16 firemannsboligen som ses helt til høyre i bildet.

Løkken, ingeniør og autorisert rørleggerforretning, og flyttet inn i en gammel bygård i Tordenskjoldsgate 7 hvor de etablerte kontorer, verksted og lager. I 1955 var de i stand til å kjøpe bygget som hadde leiligheter over forretningslokalene. Her flyttet familien Løkken snart inn, og ikke lenge etter kom også Anne Lise og Aage Fodstad med døtrene.

Ny 4 mannsbolig på Tongjordet brannherjet natt til i går

Huset ville vært ferdig til innflyting om en måneds tid
Meget stor brann- og vannskade — Årsaken ukjent

En nyoppført 4-mannsbolig i Hammerstadgt. på Tongjordet, like utenfor Gjøviks grense, ble natt til i går herjet av brann. Skaden ble ikke langt fra total, til tross for at huset utenfra ser ut til å være nærmest uskadd. Bygget var kommet så langt at innflytting skulle finne sted om en måneds tid.

Oppland Arbeiderblad 22. februar 1954

Aae Fodstad og Håkon Løkken kjøpte Tordenskjoldsgate 7 i 1955.

Rørleggerarbeidet ved Gartnerhallens nyanlegg
på Jaren er utført av

Fodstad og Løkken

aut. rørleggerfirma

Tlf. 1097

Gjøvik

Tlf. 1097

Samhold 29. september 1954

Rørleggerforretningen gikk sin gang gjennom opp- og nedgangstider. Etter en trang periode rundt 1970 steg optimismen i byggebransjen og med den omsetningsmulighetene for rørleggerne. Aage Fodstad skulle imidlertid ikke ha langvarig glede av dette idet han døde brått og uventet 23. februar 1976, snaut 60 år gammel. Firmaet Fodstad & Løkken mistet en dyktig og avholdt fagmann, men

På ferietur i Danmark med familien Høgetveit

det var ingen ting mot det tapet som Anne Lise led. Ved siden av å miste sin store kjærlighet sto hun igjen med eieransvaret for halvparten i så vel bedriften som forretningsgården. Det ble til at hun solgte sin andel til Løkken som drev videre i mange år før han solgte til sin gamle arbeidsgiver. Kollega og konkurrent Malmberg i samme bransje tok med glede over ansatte, varelager og kundeportefølje. Anne Lise satt lenge med eierandelen i Tordenskioldsgate 7.

Siri, Anne Lise, Hans Joachim og Frida i Rostock i 1964

Astrids konfirmasjon 1966. Fra venstre bak: Anne Lise, Astrid og Aage Fodstad. Sittende fra venstre: Olaf og Aagot Fodstad og tante Gudrun, gift med onkel Jens Fodstad.

Familien Fodstad på skitur 1962

Siri Fodstad med klassevenninner gjennom 12 år fra Tongjordet. Fra venstre: Ellen Ødegaard, Siri Fodstad, Kari Elfstedt, Anne Gaarder

Hyggelig tilstelning på Øverby

TROFASTE VENNER: Vardal Aldershjems Venner er flinke til å arrangere tilstelninger jevnlig. Inger Fjell (til venstre), Anne Lise Fodstad, Ingrid Solum, Gullborg Ramstad, Solveig Bratlie og Bitten Moe Lykka.

Oppland Arbeiderblad 26. juni 2001

KAFFETØRSTE: Erling Espeland, Herbjørg Mølmen, Dagmar Bergum og Anne Lise Fodstad fra Gjøvik, tok pause i søndagsturen for å få seg en kopp kaffe under Eiktunets Eldredag.

Oppland Arbeiderblad 5. juli 1999

Anne Lise og Aage Fodstad fikk døtrene Astrid og Siri. Astrid giftet seg med Jan Edvard Ilebrekke. De er bosatt i Skien og har tre sønner. Siri giftet seg med Sjur Ødegaard fra Reinsvoll. De er bosatt der og har en datter og to sønner.

Kilder:

Siri Ødegaard

Nasjonalbiblioteket: Norske aviser